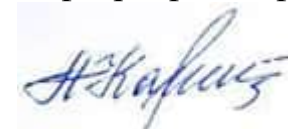

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ**

Затверджено
На засіданні кафедри філософії
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2021 р.)
Завідувач кафедри філософії

доктор філос. наук, проф. Карась А. Ф.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА»,

що викладають у межах ОПІ «Філософія»

другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів спеціальності 033 – Філософія

2021–2022 навчальний рік

Назва курсу	Філософія цифрового суспільства
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра філософії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03-«Гуманітарні науки»
Викладач	Ланюк Євген Юрійович, кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії
Контактна інформація викладача	yevhen.lanyuk@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 15:00 – 16:00 АБО Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн консультації. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	

Інформація про курс	Дисципліна «Філософія цифрового суспільства» є нормативною дисципліною для освітньої програми «Філософія», яка викладається у I семестрі для студентів I курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» в обсязі 3 кредитів.
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати його слухачам знання, необхідні для характеристики процесу становлення цифрового суспільства та його філософської рефлексії. В рамках дисципліни запропоновано огляд ключових аспектів інформатизації суспільства та дотичних до неї філософських, етичних, естетичних, соціологічних, антропологічних та футурологічних ідей.
Мета та цілі курсу	<p>Метою викладання курсу «Філософія цифрового суспільства» є ознайомлення студентів із комплексом філософських та соціально-гуманітарних проблем, що виникають на етапі становлення цифрового суспільства, яке низка дослідників визначає як «третю хвилю» (після аграрної та індустріальної) цивілізаційного розвитку людства.</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • засвоєння студентами змісту основних теорій цифрового суспільства; • оволодіння навиками цілісного аналізу та порівняння основних стадій соціально-технічного розвитку людства (аграрна – індустріальна – інформаційна); • вироблення навичок критичного аналізу впливу інформаційних технологій на політичні, економічні, соціальні та культурні тенденції сучасної епохи; • ознайомлення з основними філософськими ідеями, проблемами та концепціями, які пов’язані із становленням цифрового суспільства; • формування уявлень про походження, основні етапи розвитку та тенденції еволюції цифрового суспільства; • сприяння виробленню власної світоглядної позиції в контексті формування цифрового суспільства.

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Тейлор, Чарльз. Етика автентичності / Пер. з англ. А. Васильченка. — К.: Дух і літера, 2002. — 128 с.</p> <p>Гоффлер, Елвін Третя Хвиля / 3 англ. пер. А. Євса. — К.: Вид. дім «Всесвіт», 2000. — 480 с.</p> <p>Фуко, Мішель. Наглядати і карати / К.: Основи, 1998. — 392 с.</p> <p>Харарі, Ювал Ной. Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього / пер. з англ. Ярослава Лебеденка. — Харків: КСД, 2016. — 413 с.</p> <p>Bostrom, Nick. Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies / Nick Bostrom. — Oxford University Press, 2014. — 328 p.</p> <p>Khanna, Parag. Technocracy in America: Rise of the Info-State / Parag Khanna. — CreateSpace, 2017. — 132 p.</p> <p>McIntyre Lee, Post-Truth. — MIT Press, 2018. — 236 p.</p> <p>Morozov, Evgeny. The Net Delusion: The Dark Side of Internet Freedom / Evgeny Morozov. —PublicAffairs, 2012. — 448 p.</p> <p>O’Neil, Cathy. Weapons of Math Destruction: How Big Data Increases Inequality and Threatens Democracy / Cathy O’Neil. — Crown, 2017. — 272 p.</p> <p>Pasquale, Frank. The Black Box Society: The Secret Algorithms That Control Money and Information / Frank Pasquale. — Harvard University Press, 2016. — 320 p.</p> <p>Rushkoff, Douglas. <i>Renaissance Now! Media Ecology and the New Global Narrative</i>. Explorations in Media Ecology, 1(1), 2002. — 21-32 pp.</p> <p>Sheridan, Connor, "Foucault, Power and the Modern Panopticon". Senior Theses, Trinity College, Hartford, CT 2016. Trinity College Digital Repository, http://digitalrepository.trincoll.edu/theses/548</p> <p>Webster, Frank. Theories of the Information Society. 3rd edition / Frank Webster. — London: Routledge, 2006. — 328 p.</p> <p>Zuboff, Shoshana. The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power / Shoshana Zuboff. — PublicAffairs, 2019. — 720 p.</p>
<p>Тривалість курсу</p>	<p>90 год.</p>

Обсяг курсу	32 годин аудиторних 3 них 16 годин лекцій 16 годин практичних занять 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>За результатами курсу студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ключові категорії, пов’язані із філософською рефлексією цифрового суспільства; • зміст основних теорій цифрового суспільства; • найважливіші філософські, етичні та соціальні проблеми, що впливають із становлення цифрового суспільства, та підходи до їх вирішення. <p>У результаті засвоєних знань студент повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розуміти та критично аналізувати основні концепції, тенденції та аспекти цифрового суспільства; • усвідомлювати переваги, протиріччя та загрози, які виникають на етапі формування цифрового суспільства; • формувати і висловлювати власну думку щодо найважливіших проблем розвитку цифрового суспільства.
Формат курсу	Очний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)

Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання, дискусія.
Необхідні обладнання	
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <p>Семестрова успішність – 50 балів, з яких:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усна активність під час практичних занять – 40 балів; - індивідуальна письмова робота – 10 балів. <p>Залік – 50 балів.</p> <p>Для допуску до заліку студент повинен набрати мінімум 26 балів за поточні завдання.</p> <p>Залік відбувається усно у формі відповіді на контрольні запитання курсу.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної</p>

	недоброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.
Опитування	Усне

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
7.09 18:10	Тема 1. Цифрове суспільство — суспільство “третьої хвилі”	Лекція			
14.09 18:10	Тема 1. Цифрове суспільство — суспільство	Семинар	Маслов А., Теорія інформаційного суспільства як методологічна основа теорії інформаційної економіки / А. Маслов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-	Законспектувати зміст основних теорій інформаційного суспільства.	

	“третьої хвилі”		bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe? C21COM=2&I21DBN=UJRN& P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_ DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ VKNU_Ekon_2011_123_7.pdf		
21.09 18:10	Тема 2. Пост- правда як феномен інформаційної епохи	Лекція			
28.09 18:10	Тема 2. Пост- правда як феномен інформаційної епохи	Семінар	Тейлор, Чарльз. Етика автентичності / Пер. з англ. А. Васильченка. — К.: Дух і літера, 2002. – 128 с.	Прочитати працю Ч. Тейлора «Етика автентичності». Як у її світлі можна розуміти феномен пост-правди?	
5.10 18:10	Тема 3. Влада в інформаційну епоху: кейс “системи соціального кредиту” в КНР”	Лекція			
12:10 18:10	Тема 3. Влада в інформаційну епоху: кейс “системи соціального кредиту” в КНР”	Семінар	Sheridan, Connor, Foucault, Power and the Modern Panopticon. Senior Theses, Trinity College, Hartford, CT 2016. Trinity College Digital Repository, http://digitalrepository.trincoll.edu/theses/548 Фуко, Мішель. Наглядати і карати / К.: Основи, 1998. – 392 с.	Прочитати 3-ій розділ «Паноптикум» із книги Мішеля Фуко «Наглядати і карати». Що спільного і відмінного між концепцією паноптикуму Бентама-Фуко і системою цифрового стеження в Китаї?	

19.10 18:10	Тема 4. Етико-філософські проблеми оцінки людської поведінки цифровими алгоритмами	Лекція			
26.10 18:10	Тема 4. Етико-філософські проблеми оцінки людської поведінки цифровими алгоритмами	Семинар	Weapons of Math Destruction Talks at Google / Cathy O'Neil [Electronic resource]. – Mode of access: https://www.youtube.com/watch?v=TQHs8SA1qpk	Подивитись лекцію К. О'Ніл «Weapons of math destruction». 1. Які переваги та загрози оцінки людської поведінки цифровими алгоритмами? 2. Яке суспільство виникає унаслідок посилення впливу «машинного розуму»? 3. Як запобігти втраті людиною моральної суб'єктності, зберігши при цьому переваги алгоритмічного прийняття рішень?	
2.11 18:10	Тема 5. Між кібер-утопією і кібер-дистопією: чи є інформаційні технології запорукою щасливого суспільства?	Лекція			

9.11 18:10	Тема 5. Між кібер-утопією і кібер-дистопією: чи є інформаційні технології запорукою щасливого суспільства?	Семинар	«Метрополіс» (реж. Ф. Ланге, 1927), https://www.youtube.com/watch?v=AvtWDIZtrAE «Той, що біжить по лезу» (реж. Р. Скотт, 1982), https://www.youtube.com/watch?v=-gOYjDeaT1M	Запитання для обговорення: 1. Що таке ретрофутуризм? 2. В чому особливість жанрів «дизель-панку» та «кібер-панку»? 3. Які тенденції розвитку індустріального та постіндустріального суспільства рефлексують ці кінострічки? Як саме?	
16.11 18:10	Тема 5. Проблема приватності в інформаційному суспільстві	Лекція			
23.11 18:10	Тема 5. Проблема приватності в інформаційному суспільстві	Семинар	Zuboff, Shoshana. The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power / Shoshana Zuboff. – PublicAffairs, 2019. – 720 p. «Великий хак» (реж. К. Амер, Дж. Нуджейм, 2019), https://www.kinopoisk.ru/film/1282028/	Запитання для обговорення: 1. Що таке приватність з філософського погляду? 2. Які існують підходи до визначення приватності? 3. В чому особливості концепції «капіталізму стеження», згідно теорії Ш. Зубофф? 4. Про які загрози перед свободою та приватністю дізнаємось із документального фільму «Великий хак»?	

30.11 18:10	Тема 7. Нові горизонти людського буття: штучний розум, трансгуманізм та віртуальна реальність.	Лекція			
7.12 18:10	Тема 7. Нові горизонти людського буття: штучний розум, трансгуманізм та віртуальна реальність.	Семинар	Bostrom, Nick. Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies / Nick Bostrom. – Oxford University Press, 2014. – 328 p. Харарі, Ювал Ной. «21 урок для 21 століття» / Ювал Ной Харарі. – BookChef, 2018. – 416 с.	Законспектувати основні ідеї книги Ю. Н. Харарі «21 урок для 21 століття». Запитання для обговорення: 1. Про які «уроки для 21 століття» говорить автор? 2. Які основні екзистенційні загрози та можливості технологічного розвитку людства у 21 столітті?	